

## **Posudek magisterské diplomové práce**

|                 |                                                            |
|-----------------|------------------------------------------------------------|
| Název práce:    | Řeč českého dítěte: Frekvence slovních druhů v dětské řeči |
| Studijní obor:  | Obecná jazykověda                                          |
| Autor/ka práce: | Bc. Blanka Čapková                                         |
| Vedoucí práce:  | Prof. PhDr. Marie Krčmová, CSc.                            |
| Oponent/ka:     | Mgr. Linda Doleží, Ph.D.                                   |

---

Předkládaná práce je hodnocena

1. Z hlediska obsahového záměru, naplnění zadání a zpracování předepsané literatury

velmi dobře (B)

2. Z hlediska požadavků na jazykovou správnost (pravopisné a jiné jazykové chyby)

velmi dobře (B)

3. Z hlediska požadavků na formální úpravu, požadovaný rozsah, dodržování citačních norem, odkazy a bibliografii

velmi dobře (B)

4. Přípomínky, náměty, otázky k rozpravě:

První polovina práce je věnována nejrozličnějším aspektům osvojování jazyka u dětí. Autorka se věnuje tématu osvojování jazyka z různých hledisek a v rámci odlišných disciplín, např. lingvistiky, filozofie, pedagogiky a psychologie. Teoretický úvod je přehledný a přináší zajímavé a aktuální poznatky.

Zbývající kapitoly pojednávají o experimentálním výzkumu a jeho výsledcích. Výzkum trval tři měsíce a byl proveden v jedné mateřské škole. Autorku zajímal podíl jednotlivých slovních druhů v řeči dětí předškolního věku. Nasbírala autentický materiál a analyzovala jej. Výsledky jsou prezentovány přímo v kapitolách, které se týkají jednotlivých slovních druhů. Autorka nejprve nabízí teoretické zázemí a uvádí principy členění slovních druhů, zároveň upozorňuje na problémy a úskalí práce se slovními druhy jako takovými.

Uvítala bych podrobnější pojednání o způsobu provedení výzkumu – jak přesně probíhal, kolik dětí se jej účastnilo (a v jakém věku), jak probíhalo vyhodnocování dat, zejména pak výpočet podílu frekvence jednotlivých slovních druhů. Velmi chválím způsob přepisu nahrávek a nápad samotný. Sběr dat tohoto typu je (nejen) časově nesmírně náročný a výzkumník musí být mnohdy obrněn notnou dávkou trpělivosti.

Na str. 46 máme k dispozici dva grafy, v nichž je možné sledovat rozdíly v užívání slovních druhů dětmi a dospělými. Informace o frekvenci slovních druhů u dospělých jsou získány na základě údajů z publikace Jelínka, Bečky a Těšitelové (1961) a jedná se o

výsledky skupiny H (mluvené projevy uveřejněné tiskem). Graf s originálními daty má být přiložen na konci práce, nepodařilo se mi jej však najít. Ráda bych se autorky zeptala, zda se jednalo také o dialogy.

Frekvencí slovních druhů se v minulosti zabývala Jaroslava Pačesová v jedné ze svých prací (Pačesová, J. (1968): The development of vocabulary in the child. Opera Universitatis Purkynianae Brunensis, Facultas philosophica = Spisy University J.E. Purkyně v Brně, Filosofická fakulta; 129, Brno.) Určitě by bylo možné najít oporu pro srovnání i zde.

V práci se objevuje množství překlepů a typografických nepřesností, většina z nich je zaznačena v textu práce samotné. Jedná se např. o slovo „bubbling“ (autorka však má pravděpodobně na mysli slovo babbling – žvatlání) apod.

Na str. 26 autorka uvádí, že „základním činitelem dětské řeči je však právě věk dítěte“. Chtěla jsem se zeptat, zda s tímto tvrzením opravdu souhlasí a zda máme k dispozici i další alternativy, jak stupeň vývoje dětské řeči „měřit“. Na str. 29 pak autorka práce píše o tom, že dětská řeč bývá obvykle považována za „nedokonalou a často podřazenou řeči dospělých“. Ráda bych znala autorčin názor na zařazení tohoto přístupu k dětské řeči v rámci kontinuitních a diskontinuitních teorií.

Na závěr bych se autorky práce ráda zeptala, zda se zajímala o problematiku slovních druhů v případě velmi raných stádií jazykového vývoje dítěte, tzn. v období jednoslovných a dvouslovných promluv. Tento typ promluv se objevuje dříve než v autorkou zkoumaném vzorku dětí z mateřské školy, nicméně je velice zajímavý právě z hlediska slovních druhů.

Celkově práci hodnotím jako velmi dobrou a doufám, že se autorka tématu osvojování jazyka u dětí bude věnovat i nadále.

**Celkový návrh hodnocení:**

**velmi dobře (B)**

V Brně dne 21. 8. 2015

.....  
Mgr. Linda Doleží, Ph.D.